

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Богд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2023/19/НА-СТА-ТТЗ

<p>Баянхонгор 2022 он Цахим хуудас: www.audit.mn</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цээням Утас: 99442140 Цахим хаяг: tseenyama@audit.gov.mn Аудитор: Н.Бүнчинсүрэн Утас: 99049866 Цахим хаяг: bunchinsurenn@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

Асуудлыг онцолсон хэсэг	4
Аудитын гол асуудал	4
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	6
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	6
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	7
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	10
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	18
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан	19
3. Аудитын тайлан	20
3.1 Ерөнхий зүйл	20
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	20
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	21
3.4 Материаллаг байдал	21
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	21
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө	22
3.5.2 Авлага.....	22
3.5.3 Бараа материал	23
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	24
3.5.8 Өр төлбөр.....	25
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо	26
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	26
3.5.10 Орлогын данс	26
3.5.11 Зардлын данс	27
3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга	28
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	30
3.8 Аудитын гол асуудал.....	30
Харьяа ТШЗ-ийн байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	32
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	33
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	33
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	34
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	34
4. Аудитын илрүүлэлт.....	34
4.2.1 Зөвлөмж.....	34
4.2.2 Албан шаардлага	35
Тав. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл.....	37

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584
Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

БОГД СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Л.ГАНАА ТАНАА

№ _____

танай _____ -ны № _____ -т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Богд сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Богд сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Тус аудитаар болон харьяа төсөвт байгууллагуудын аудитаар илэрсэн зөрчил нь төлөвлөлтийн шатанд урьдчилан тогтоосон материаллаг байдлаас хэтэрсэн бөгөөд бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

- Сумын төсөвт байгууллагууд, төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1, 8.9.2-д заасан цаглаварт хугацаанд Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлээгүй;
- Санхүүгийн тайланд төрийн сангийн дансны орлого, зарлагын гүйлгээг ЗДТГ 63,874.8 мянга, ИТХ 3,437.1 мянга, нэмэлт санхүүжилтийн дансны гүйлгээг ИТХ 3,574.1 мянга, ЗДТГ 1,957.2 мянган төгрөгийн орлого, зарлагын гүйлгээг тус тус дутуу тусгасан, ЗДТГ нь 2022 оны 10-12 сарын 81,626.4 мянган төгрөгийн цалин НДШ-ийн зардлыг нягтлан бодох бүртгэлд тусгаагүй, 10-12 дугаар сарын нярвын тайланг ирүүлээгүй, 2022 оны жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй; Орон нутгийн хөгжлийн сангаас иргэдээс санал аваагүй төсөл арга хэмжээнд болон зориулалт бусаар 11,968.5 мянган төгрөгийг зарцуулсан;

005020459
D/2023-A4 Alban toot

- Орон нутгийн хөгжлийн сангаар хэрэгжсэн хөрөнгө оруулалтын үр дүнд бий болсон 222,998.6 мянган төгрөгийн хөрөнгийг нягтлан бодох бүртгэлд тусгаагүй сумын ИТХ нь эзэмшигч тогтоогоогүй байна.

Дээрх зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1. "Төсвийн шууд захирагч улирлын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа улирлын эхний сарын 15-ны дотор гаргаж харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх", Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.1. "Шаардлагатай мэдээлэл, баримт бичгийг хэлбэрээс нь үл хамааран шалгагдагч этгээд, аудитад хамрагдагч болон холбогдох бусад байгууллага, албан тушаалтнаас тогтоосон хугацаанд, үнэ төлбөргүйгээр гаргуулах, хуулбарлаж авах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-т нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ. 14.4.1. "Аж ахуйн бүх ажил гүйлгээ", 14.4.2. "Бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага", 14.4.3. "Аж ахуйн үйл ажиллагааны санхүүгийн эх үүсвэр", 14.4.5. "Бүх орлого", 14.4.6. "Бүх зардал" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-т "Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах", Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дах "Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн, санхүүгийн тайлангийн "Иж бүрэн байх", "Үнэлгээ ба хуваарилалт", "Нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Тайлант онд төсвийн шинэчлэлтэй холбоотойгоор ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн санхүүгийн тайлан Боловсролын ерөнхий газарт, эрүүл мэндийн төвийн тайлан Эрүүл мэндийн яаманд, соёлын төвийн тайлан Соёлын яаманд нэгтгэгдэж, тайланд 5,784,868.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн бүртгэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Сумын хөгжлийн төлөвлөгөөнд 8 зорилтын хүрээнд 97 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж 83.4 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Богд сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	901,278.9	489,118.3
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	209,723.3	189,197.4
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	209,723.3	189,197.4
31210	Төгрөг	209,723.3	189,197.4
31211	Төрийн сангийн харилцах	209,723.3	189,197.4
33	АВЛАГА	296,573.3	239,313.1
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	130,468.5	0.0
33500	Бусад авлага	63,773.9	55,000.0
33510	Байгууллагаас авах авлага	58,773.9	50,000.0
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	5,000.0	5,000.0
33600	Зээлийн авлага	102,330.9	184,313.1
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	102,330.9	184,313.1
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	102,330.9	184,313.1
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	394,982.3	60,607.7
35100	Түүхий эд материал	77,472.0	65.0
35110	Тусгай зориулалттай материал	30,896.6	0.0
35130	Эм боох материал	46,575.3	65.0
35400	Хангамжийн материал	304,179.3	58,302.7
35410	Бичиг хэргийн материал	20,127.7	8,394.6
35420	Аж ахуйн материал	214,157.6	0.0
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	13,382.5	0.0
35450	Барилгын засварын материал	12.0	0.0
35460	Хүнсний материал	6,098.9	0.0
35470	Бусад хангамжийн материал	50,400.6	49,908.2
35600	Мал амьтад	13,331.0	2,240.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,310,004.8	896,570.2
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	5,310,004.8	896,570.2
39200	Биет хөрөнгө	5,224,621.8	882,982.2
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	4,833,823.0	546,303.1
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-486,907.5	-176,190.5
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	249,124.8	232,864.8
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-186,722.5	-151,924.0
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	864,529.0	161,103.2
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-647,606.4	-142,699.3
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	466,499.2	202,227.5
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-265,360.7	-85,091.9
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	438,474.3	438,474.3
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-188,596.5	-211,355.4
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	458.9	0.0
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	240,286.0	228,286.0
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-144,469.7	-159,315.5
39217	Ном	51,090.1	300.0
39300	Биет бус хөрөнгө	85,383.0	13,588.0
39301	Програм хангамж	2,229.0	659.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-2,064.0	-659.0
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	85,218.0	13,588.0

3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	6,211,283.7	1,385,688.4
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	37,826.9	133.5
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	37,826.9	133.5
41300	Өглөг	37,826.9	133.5
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	15,665.4	133.5
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	21,561.4	0.0
41360	Бусад өглөг	600.1	0.0
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	600.1	0.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	6,173,456.8	1,385,554.9
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	6,173,456.8	1,385,554.9
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,939,703.9	485,100.1
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	1,939,703.9	485,100.1
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	3,308,572.4	743,027.4
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,418,370.5	5,420,141.7
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,890,201.9	-4,677,114.4
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	925,180.5	157,427.4
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	6,211,283.7	1,385,688.4

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	5,997,318.6	1,881,413.9
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	117,148.0	380,291.1
110	Орлогын албан татвар	51,853.8	197,774.0
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	51,853.8	197,774.0
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.0	77,888.9
110002	Үйл ажиллагааны орлого	14,100.3	85,866.9
110003	Хөрөнгийн орлого	34,113.5	29,480.9
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	3,640.0	4,537.3
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,310.0	58,292.4
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.0	111.4
113002	Бууны албан татвар	2,310.0	2,790.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.0	55,391.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	62,984.2	124,224.7
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	6,924.2	20,570.6
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,534.2	10,152.1
118004	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	0.0	100.0
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	350.0	1,040.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,040.0	9,278.5
1181	Газрын төлбөр	1,454.3	1,555.0
118101	Газрын төлбөр	1,454.3	1,555.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	54,604.8	101,380.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	54,604.8	101,380.0
1183	Бусад татвар	1.0	719.2
118301	Бусад татвар	1.0	719.2
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,960,113.0	80,200.8
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,960,113.0	80,200.8

Богд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

120003	Торгуулийн орлого	6,182.5	4,530.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,770.9	18,899.7
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,770.3	9,647.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.7	9,252.8
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	1,914,021.0	56,771.1
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	35,138.6	0.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,920,057.6	1,420,921.9
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,840,111.1	52,994.9
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,388.0	52,994.9
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,817,723.1	0.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	459,925.3	20,514.1
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	168,578.6	5,250.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,766.7	15,264.1
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	274,580.0	0.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,570,506.7	1,347,413.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	802,482.2	600,209.1
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	692,799.3	581,811.2
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	75,225.2	165,392.7
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	49,514.5	0.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	49,514.5	0.0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	4,100,642.4	1,895,695.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	4,100,642.4	1,895,695.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,099,760.3	872,667.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,789,820.9	300,768.4
210101	Үндсэн цалин	1,787,300.9	299,928.4
210104	Урамшуулал	2,520.0	840.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	227,037.8	37,187.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	212,032.3	25,986.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,671.4	2,992.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,055.6	2,393.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	683.8	526.3
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,594.7	5,288.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	267,186.9	19,798.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	18,116.0	4,542.3
210302	Түлш, халаалт	248,440.9	15,255.8
210303	Цэвэр, бохир ус	630.0	0.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	119,426.6	55,641.5
210401	Бичиг хэрэг	16,998.1	6,495.3
210402	Тээвэр, шатахуун	53,228.9	37,442.3
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,535.4	1,346.6

Богд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210404	Ном, хэвлэл	877.2	378.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	19,008.9	7,755.2
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	19,808.2	75.0
210408	Бараа материал акталсны зардал	0.0	447.0
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	3,970.0	1,702.0
2105	Нормативт зардал	170,084.2	1,102.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	114,013.7	0.0
210502	Хоол, хүнс	55,825.4	1,102.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	245.0	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,253.6	26,791.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,600.0	0.0
210604	Урсгал засвар	9,653.6	26,791.0
2107	Томилолт, зочны зардал	5,647.4	3,360.3
210702	Дотоод албан томилолт	5,647.4	3,360.3
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	178,460.6	261,599.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	173,409.0	257,778.3
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,157.6	0.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,894.0	3,821.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	328,842.4	166,419.2
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	39,373.6	37,700.7
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	945.0	1,174.0
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	288,523.8	127,544.5
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,000,882.1	1,023,028.2
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	161,113.0	24,172.9
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	20,362.0	20,888.9
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	87,974.7	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	52,776.3	3,284.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	825,273.4	998,855.3
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	802,482.2	963,287.3
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,388.0	34,319.7
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	403.2	1,248.4
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	14,495.8	0.0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,495.8	0.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,896,676.2	-14,281.9
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	6,474.3	4,662,832.5
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	6,474.3	0.0
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	0.0	4,347,661.3
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0.0	315,171.2
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,890,201.9	-4,677,114.4

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,444,813.9	331,926.9	1,490,204.9	3,266,945.8
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	494,889.9	597,117.0	-71,834.4	1,020,172.6
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,939,703.9	929,044.0	1,418,370.5	4,287,118.4
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.0	-3,863.5	0.0	-3,863.5
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	1,890,201.9	1,890,201.9
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,939,703.9	925,180.5	3,308,572.4	6,173,456.8
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,939,703.9	925,180.5	3,308,572.4	6,173,456.8
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-1,454,603.7	-767,753.1	2,111,569.3	-110,787.5
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	485,100.1	157,427.4	5,420,141.7	6,062,669.3
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.0	0.0	-4,677,114.4	-
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	485,100.1	157,427.4	743,027.4	1,385,554.9

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,009,820.6	2,224,748.4
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	117,148.0	380,291.1
110	Орлогын албан татвар	51,853.8	197,774.0
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	51,853.8	197,774.0
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.0	77,888.9
110002	Үйл ажиллагааны орлого	14,100.3	85,866.9
110003	Хөрөнгийн орлого	34,113.5	29,480.9
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	3,640.0	4,537.3
110005	ШУ, утга зохиол, шинэ бүтээлийн ашигтай загвар, спортын тэмцээн, урлагийн тоглолт тэдгээртэй адилтгах бусад орлого	0.0	0.0
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал	0.0	0.0
110007	Төлбөрт таавар, бооцоот тоглоом, эд мөнгөний хонжворт сугалааны орлого	0.0	0.0
110008	Шууд бус орлого	0.0	0.0
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.0	0.0
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.0	0.0

1102	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч	0.0	0.0
110201	Орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй ажил, үйлчилгээ хувиараа эрхлэгч иргэний орлогын албан татвар	0.0	0.0
1103	ААН-ын орлогын албан татвар	0.0	0.0
110301	ААН-ын орлогын албан татвар	0.0	0.0
110302	ААН-ын орлогын албан татварын буцаалт	0.0	0.0
1104	Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	0.0	0.0
110401	Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн албан татвар	0.0	0.0
112	Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого	0.0	0.0
112001	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	0.0	0.0
112002	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	0.0	0.0
112003	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	0.0	0.0
112004	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	0.0	0.0
112005	Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл	0.0	0.0
113	Хөрөнгийн албан татвар	2,310.0	58,292.4
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.0	111.4
113002	Бууны албан татвар	2,310.0	2,790.0
113003	Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар	0.0	0.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	0.0	55,391.0
114	Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	0.0	0.0
114001	Дотоодын барааны НӨАТ	0.0	0.0
114002	Импортын барааны НӨАТ	0.0	0.0
114003	НӨАТ-ын буцаан олголт	0.0	0.0
115	Онцгой албан татвар	0.0	0.0
115001	Дотоодын архи, дарсны онцгой албан татвар	0.0	0.0
115002	Дотоодын тамхины онцгой албан татвар	0.0	0.0
115003	Дотоодын пивоны онцгой албан татвар	0.0	0.0
115004	Импортын архи, дарсны онцгой албан татвар	0.0	0.0
115005	Импортын тамхины онцгой албан татвар	0.0	0.0
115006	Импортын пивоны онцгой албан татвар	0.0	0.0
115007	Суудлын автомашины онцгой албан татвар	0.0	0.0
115008	Автобензин, дизелийн түлшний онцгой албан татвар	0.0	0.0
116	Тусгай зориулалтын орлого	0.0	0.0
116001	Автобензин, дизелийн түлшний албан татвар	0.0	0.0
117	Гадаад үйл ажиллагааны орлого	0.0	0.0
117001	Импортын гаалийн албан татвар	0.0	0.0
117002	Экспортын гаалийн албан татвар	0.0	0.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	62,984.2	124,224.7
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	6,924.2	20,570.6
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,534.2	10,152.1
118002	Ашигт малтмалын хайгуулын болон ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	0.0	0.0
118003	Улсын төсвийн хөрөнгөөр хайгуул хийсэн ордын нөхөн төлбөр	0.0	0.0
118004	Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	0.0	100.0

118005	Агаарын бохирдлын төлбөр	0.0	0.0
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	350.0	1,040.0
118007	Ус бохирдлын төлбөр	0.0	0.0
118008	Улсын төсвийн хөрөнгөөр тогтоосон усны нөөцийн зардлын нөхөн төлбөр	0.0	0.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,040.0	9,278.5
118010	Ашигт малтмалаас бусад байгалийн баялаг ашиглахад олгох эрхийн зөвшөөрлийн хураамж	0.0	0.0
118011	Бусад татвар	0.0	0.0
1181	Газрын төлбөр	1,454.3	1,555.0
118101	Газрын төлбөр	1,454.3	1,555.0
118102	Дуудлага худалдаа	0.0	0.0
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	54,604.8	101,380.0
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	0.0	0.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	54,604.8	101,380.0
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	0.0	0.0
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	0.0	0.0
1183	Бусад татвар	1.0	719.2
118301	Бусад татвар	1.0	719.2
118302	Нийслэл хотын албан татвар	0.0	0.0
118303	Өв, залгамжлал, бэлэглэлийн албан татвар	0.0	0.0
118304	Нохойны албан татвар	0.0	0.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	103,083.5	60,457.2
120	Нийтлэг татварын бус орлого	103,083.5	60,457.2
120001	Хувьцааны ногдол ашиг	0.0	0.0
120002	Хүүгийн орлого	0.0	0.0
120003	Торгуулийн орлого	6,182.5	4,530.0
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	96,901.0	55,927.2
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	96,488.5	46,674.4
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	412.5	9,252.8
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	0.0	0.0
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	0.0	0.0
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	0.0	0.0
1200047	Шилжиж ирсэн мөнгөн хөрөнгө	0.0	0.0
120005	Түрээсийн орлого	0.0	0.0
120006	Газрын тосны орлого	0.0	0.0
120007	Навигацийн орлого	0.0	0.0
120008	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг (Устгал)	0.0	0.0
120009	Бусад орлого	0.0	0.0
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	0.0	0.0
120014	Эрхийн шимтгэл, хураамж, төлбөрийн орлого /ТӨҮГ/	0.0	0.0
120015	Даатгалын нөхвөрөөс хилээн авсан мөнгө /ТӨҮГ/	0.0	0.0
120016	Буцаан авсан албан татвар /ТӨҮГ/	0.0	0.0
120017	Татаас, санхүүжилтийн орлого /ТӨҮГ/	0.0	0.0
121	Хөрөнгийн орлого	0.0	0.0
121001	Төрийн болон орон нутгийн өмчид бүртгэлтэй хөрөнгө борлуулсны орлого	0.0	0.0

121002	Өмч хувьчлалын орлого	0.0	0.0
122	Тусламжийн орлого	0.0	0.0
122001	Хандив тусламж /дотоод/	0.0	0.0
122002	Хандив тусламж /гадаад/	0.0	0.0
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	0.0	0.0
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	0.0	0.0
123002	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас шилжүүлсэн орлого	0.0	0.0
123003	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэг	0.0	0.0
123004	Улсын төсвөөс орон нутгийн төсвөөс төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	0.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,789,589.1	1,784,000.1
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,840,111.1	52,994.9
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	0.0	0.0
131002	Хаагдсан данс	0.0	0.0
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,388.0	52,994.9
131004	Төсөв болон дамжуулан зээлдүүлсэн зээлээс эргэж төлөгдөх	0.0	0.0
131005	Хөрөнгийн санхүүжилт	0.0	0.0
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих	0.0	0.0
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,817,723.1	0.0
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	0.0	0.0
131009	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих	0.0	0.0
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	329,456.8	20,514.1
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	0.0	0.0
131102	Төсвийн жилийн явцад УИХ-аас соёрхон баталсан, ЗГ хоорондын гэрээ болон ОУ байгууллагаас авах хөнгөлөлттэй зээл	0.0	0.0
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	0.0	0.0
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	168,578.6	5,250.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	16,766.7	15,264.1
131106	Хаагдсан данс	0.0	0.0
131107	Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн нэмэлт орлого	144,111.5	0.0
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,570,506.7	1,710,491.2
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	802,482.2	963,287.3
132002	Хаагдсан данс	0.0	0.0
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	0.0	0.0
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих / орон нутгийн төсөв/	0.0	0.0

132005	Хөрөнгийн санхүүжилт / орон нутгийн төсөвт байгууллага/	0.0	0.0
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	692,799.3	581,811.2
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	75,225.2	165,392.7
1330	Төсвийн захирагчдаас	0.0	0.0
133001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	0.0	0.0
133002	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	0.0
133003	Хөрөнгийн	0.0	0.0
133004	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт	0.0	0.0
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0.0	0.0
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	49,514.5	0.0
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	0.0	0.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	49,514.5	0.0
134003	Нийгмийн даатгалын сангаас эмнэлгүүдэд олгох санхүүжилт	0.0	0.0
299990	Устгал	0.0	0.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,832,236.8	2,017,275.6
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,832,236.8	2,017,275.6
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,825,563.4	975,782.2
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,772,576.9	356,935.5
210101	Үндсэн цалин	1,358,393.6	299,928.4
210102	Нэмэгдэл	281,756.9	0.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	7,854.0	0.0
210104	Урамшуулал	124,572.5	840.0
210105	Гэрээт ажлын хөлс	0.0	56,167.1
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	228,048.7	43,871.1
210201	Тэтгэврийн даатгал	162,703.0	30,592.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	16,357.1	3,511.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	13,078.9	2,809.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,336.5	630.1
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	32,573.1	6,327.6
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	267,925.8	286,382.1
210301	Гэрэл, цахилгаан	16,577.5	25,867.5
210302	Түлш, халаалт	250,190.4	256,122.2
210303	Цэвэр, бохир ус	1,157.9	4,392.4
210304	Байрны түрээс	0.0	0.0
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	96,828.6	48,881.0
210401	Бичиг хэрэг	11,577.5	6,106.4
210402	Тээвэр, шатахуун	41,139.3	31,449.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,480.7	1,214.7
210404	Ном, хэвлэл	2,346.5	510.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	12,472.9	9,000.0

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	22,811.7	600.0
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө /ТӨҮГ/	0.0	0.0
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
2105	Нормативт зардал	99,334.6	1,445.2
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	37,957.0	0.0
210502	Хоол, хүнс	50,874.5	1,445.2
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	10,503.1	0.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	28,813.6	30,484.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,600.0	1,500.0
210602	Тавилга	58.0	0.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.0	0.0
210604	Урсгал засвар	25,155.6	28,984.7
2107	Томилолт, зочны зардал	5,647.4	3,360.3
210701	Гадаад албан томилолт	0.0	0.0
210702	Дотоод албан томилолт	5,647.4	3,360.3
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	0.0	0.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	203,944.8	38,578.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	198,270.8	34,914.6
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,300.0	0.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	0.0	0.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	0.0	0.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.0	0.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,374.0	3,664.0
210807	Газрын төлбөр	0.0	0.0
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	0.0	0.0
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	0.0	0.0
210815	Хүүний төлбөр төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
210817	Даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	0.0	0.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	122,443.1	165,843.6
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	117,977.2	163,884.4
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,465.9	1,959.2
211	ХҮҮ	0.0	0.0
2111	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0.0	0.0
211101	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0.0	0.0
2112	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0.0	0.0
211201	Дотоод зээлийн үйлчилгээний төлбөр	0.0	0.0
212	ТАТААС	0.0	0.0
2121	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	0.0	0.0
212101	Төрийн өмчит байгууллагад олгох татаас	0.0	0.0

2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	0.0	0.0
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	0.0	0.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,006,673.4	1,041,493.4
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	0.0	0.0
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	0.0	0.0
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	0.0	0.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	166,904.3	23,962.9
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	0.0	0.0
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	0.0	0.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.0	0.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	26,043.3	20,888.9
213206	Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны хөнгөлөлт	0.0	0.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	0.0	0.0
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	87,974.7	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	52,886.3	3,074.0
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.0	0.0
213301	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	0.0	0.0
213302	Хаагдсан данс	0.0	0.0
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	0.0
213304	Хөрөнгийн	0.0	0.0
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	0.0
213306	Улсын төсвийн орлогод төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.0	0.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	825,273.4	1,017,530.6
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	802,482.2	963,287.3
213402	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт сумдад	0.0	0.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	22,388.0	52,994.9
213404	Хөрөнгийн	0.0	0.0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	403.2	1,248.4
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	14,495.8	0.0
213501	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	0.0	0.0
213502	Хаагдсан данс	0.0	0.0
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	14,495.8	0.0
213504	Хөрөнгийн	0.0	0.0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	0.0	0.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	177,583.8	207,472.8
IV	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)	0.0	0.0
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	0.0	0.0
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл	0.0	0.0

140003	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгааны эргэн төлөлт	0.0	0.0
140004	Хаагдсан данс	0.0	0.0
140005	Биет бус хөрөнгө борлуулсны орлого	0.0	0.0
140006	Бусад урт хугацаат хөрөнгө борлуулсны орлого	0.0	0.0
140007	Хүлээн авсан хүүний орлого	0.0	0.0
140008	Хүлээн авсан ноогдол ашиг	0.0	0.0
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	93,125.7	227,998.6
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	93,125.7	227,998.6
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	93,125.7	227,998.6
220001	Барилга байгууламж	62,900.0	222,998.6
221001	Их засвар	0.0	0.0
222001	Тоног төхөөрөмж	0.0	0.0
223001	Бусад хөрөнгө	0.0	0.0
224001	Стратегийн нөөц хөрөнгө	0.0	0.0
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	30,225.7	5,000.0
225101	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
225102	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
225103	Хөрөнгө оруулалт олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
225104	Бусад урт хугацаат хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	0.0	0.0
225105	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа /ТӨҮГ/	0.0	0.0
2260	Гадаад эх үүсвэрээр	0.0	0.0
226001	Гадаад эх үүсвэрээр	0.0	0.0
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-93,125.7	-227,998.6
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	0.0	0.0
14	Бусад эх үүсвэр	0.0	0.0
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх	0.0	0.0
145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх	0.0	0.0
145006	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих	0.0	0.0
145007	Зээл авсан, өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	0.0	0.0
145008	Хувьцаа болон өмчийн бусад үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан	0.0	0.0
145009	Төрөл бүрийн хандив	0.0	0.0
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	0.0	0.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.0	0.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	0.0	0.0
231001	Гадаадын санхүүгийн зах зээлээс санхүүжих зээл	0.0	0.0
232001	Гадаадын төслийн зээлээс санхүүжих зээл	0.0	0.0
24	ГАДААД ЗЭЭЛИЙН ҮНДСЭН ТӨЛБӨР	0.0	0.0
240001	Гадаад зээлийн үндсэн төлбөр	0.0	0.0
241001	Засгийн газрын бондын үндсэн төлбөр	0.0	0.0

242001	Засгийн газрын үнэт цаасны үндсэн төлбөр	0.0	0.0
25	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ	0.0	0.0
250001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний гарз	0.0	0.0
250002	Зээл, ерийн үнэт цаасны төлбөр төлсөн мөнгө	0.0	0.0
250003	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн	0.0	0.0
250004	Хувьцаа буцаан худалдаж авахад төлсөн	0.0	0.0
250005	Төлсөн ногдол ашиг	0.0	0.0
250006	Бусад зардал	0.0	0.0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	84,458.2	-20,525.8
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	125,265.1	209,723.3
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	209,723.3	189,197.4
100	Тохируулгын орлого, зарлагын зөрүү	0.0	0.0

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,287,977.2	1,208,478.0	79,499.2	93.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,043,361.2	985,479.4	57,881.8	94.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,017,910.4	961,516.5	56,393.9	94.5
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	368,346.7	356,935.5	11,411.2	96.9
210101	Үндсэн цалин	310,250.0	299,928.4	10,321.6	96.7
210104	Урамшуулал	1,929.5	840.0	1,089.5	43.5
210105	Гэрээт ажлын хөлс	56,167.2	56,167.1	0.1	100.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	49,688.1	43,871.1	5,817.0	88.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	34,873.6	30,592.6	4,281.0	87.7
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,704.0	3,511.9	192.1	94.8
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,962.6	2,809.0	153.6	94.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	740.8	630.1	110.7	85.1
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	7,407.1	6,327.6	1,079.5	85.4
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	306,861.0	286,382.1	20,478.9	93.3
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,268.0	25,867.5	1,400.5	94.9
210302	Түлш, халаалт	274,143.0	256,122.2	18,020.8	93.4
210303	Цэвэр, бохир ус	5,450.0	4,392.4	1,057.6	80.6
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	48,933.6	48,881.0	52.6	99.9
210401	Бичиг хэрэг	6,123.0	6,106.4	16.6	99.7
210402	Тээвэр, шатахуун	31,110.9	31,449.9	-339.0	101.1
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,589.7	1,214.7	375.0	76.4
210404	Ном, хэвлэл	510.0	510.0	0.0	100.0

Богд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,000.0	9,000.0	0.0	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	600.0	600.0	0.0	100.0
2105	Нормативт зардал	1,500.0	1,445.2	54.8	96.3
210502	Хоол, хүнс	1,500.0	1,445.2	54.8	96.3
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	30,500.0	30,484.7	15.3	99.9
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,500.0	1,500.0	0.0	100.0
210604	Урсгал засвар	29,000.0	28,984.7	15.3	99.9
2107	Томилолт, зочны зардал	3,859.1	3,360.3	498.8	87.1
210702	Дотоод албан томилолт	3,859.1	3,360.3	498.8	87.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	28,181.0	24,313.0	3,868.1	86.3
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	21,217.0	20,649.0	568.0	97.3
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	6,964.0	3,664.0	3,300.0	52.6
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	180,040.9	165,843.6	14,197.3	92.1
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	178,040.9	163,884.4	14,156.5	92.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,000.0	1,959.2	40.8	98.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	25,450.8	23,962.9	1,487.9	94.2
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	25,450.8	23,962.9	1,487.9	94.2
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	22,150.8	20,888.9	1,261.9	94.3
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,300.0	3,074.0	226.0	93.2
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	244,616.0	222,998.6	21,617.4	91.2
220001	Барилга байгууламж	244,616.0	222,998.6	21,617.4	91.2
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,287,977.2	1,131,612.3	156,364.9	87.9
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	166,307.4	0.0	166,307.4	0.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	166,307.4	0.0	166,307.4	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	968,119.8	1,075,685.1	107,565.3	111.1
320001	Орон нутгийн төсвөөс	968,119.8	910,292.4	57,827.4	94.0
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0.0	165,392.7	165,392.7	0
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	153,550.0	55,927.2	97,622.8	36.4
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	34,150.0	46,674.4	-12,524.4	136.7
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.0	9,252.8	-8,252.8	925.3
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	118,400.0	0.0	118,400.0	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	118,703.6	118,703.6	0
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	41,837.9	-41,837.9	0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Тайлант он
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	20,514.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	20,514.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	19,265.7
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	19,265.7
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,248.4

/мянган төгрөгөөр/

2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,248.4
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,248.4
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	20,514.1
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	20,514.1
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,250.0
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	15,264.1

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Богд сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Бүнчинсүрэн гүйцэтгэж аудитын менежер А.Цээням, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Богд сумын сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Засгийн газрын санхүүгийн Э-тайлангаас мэдээллийг авч тулган аудит хийв.

Богд сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг 2022 оны 10 сар хүртэл Засаг дарга асан Д.Өлзийбаяр, 2022 оны 11 сараас Засаг даргын орлогч Д.Ганболд, 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны дарга 2022 оны 6 сар хүртэл Д.Буянхишиг, 2022 оны 6 сараас Г.Түмэндэмбэрэл нар төсвийн хөрөнгийг захиран зарцуулсан байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Богд сумын ЗДТГ нь тайлант онд Монгол улсын Засгийн газрын болон аймаг, сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, сумын орон нутгийн нийгэм эдийн засгийн, тогтвортой байдлыг хангах, төрийн нийгэм эдийн засгийн бодлогыг хэрэгжүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, хууль ёсыг чандлан сахиулах, төрийн үйлчилгээг иргэдэд хүртээмжтэй, шуурхай хүргэхэд оршино.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Сумын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан гаргахад тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Богд сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Богд сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн нэгтгэсэн тайлангийн тайлангийн нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 80 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн 2,893,948.2 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 28,939.5 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 23,151.6 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Богд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 4,825,595.3 мянган төгрөгөөр буюу 78 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн үзүүлэлт
/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл		Эцсийн үлдэгдэл		Өөрчлөлт	
	Дүн	Эзлэх хувь	Дүн	Эзлэх хувь	Дүн	Хувь
А	1	2	3	4	5	6
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	901,278.9	5%	489,118.3	35%	-412,160.6	-46%
Мөнгөн хөрөнгө	209,723.3	3%	189,197.4	14%	-20,525.8	-10%
Авлага	296,573.3	5%	239,313.1	17%	-57,260.2	-19%
Урьдчилгаа		0%		0%	0.0	0%
Бараа материал	394,982.3	6%	60,607.7	4%	-334,374.6	-85%
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	5,310,004.8	85%	896,570.2	65%	-4,413,434.6	-83%
Үндсэн хөрөнгө	7,231,732.1	116%	1,823,805.7	132%	-5,407,926.4	-75%
Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,921,727.3)	-31%	-927,235.6	-67%	994,491.8	-52%
Нийт хөрөнгө	6,211,283.7	100%	1,385,688.4	100%	-4,825,595.27	-78%
Өр төлбөр	37,826.9	1%	133.5	0%	-37,693.4	-100%
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	6,173,456.8	99%	1,385,555	100%	-4,787,901.9	-78%
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	6,211,283.7	100%	1,385,688.4	100%	-4,825,595.3	-78%

Эх сурвалж: Богд сумын санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

Дээрх хүснэгтээс харахад, өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан нь үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 4,045,027.4 мянган төгрөгөөр буурсан нь боловсрол, эрүүл мэндийн салбарын шинэчлэлтэй холбоотойгоор сургууль, цэцэрлэг, соёлын төв, эрүүл мэндийн төвийн хөрөнгийг орон нутгаас улсын төсөвт шилжүүлэн бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 189,197.4 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 189,197.4 мянган төгрөг болж 20,525.9 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
<u>Касст байгаа бэлэн мөнгө</u>				
<u>Банканд байгаа бэлэн мөнгө</u>	209,723.3	189,197.4	-20,525.8	100%
Орон нутгийн ерөнхий орлого	91,019.6	147,359.5	56,339.9	78%
Орон нутгийн хөгжлийн сан	18,125.7	15,595.9	-2,529.8	8%
Сум хөгжүүлэх сан	100,577.9	26,242.1	-74,335.9	14%
<u>Замд яваа мөнгөн хөрөнгө</u>				
<u>Хадгаламж</u>				
Дүн	209,723.2	189,197.4	-20,525.8	100%

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 189,197.4 мянган төгрөг нь төрийн сангийн орон нутгийн ерөнхий орлогын дансанд буцаан төвлөрүүлсэн 52,994.8 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн дансанд 15,595.9 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 26,242.1 мянга, орон нутгийн ерөнхий орлогын үлдэгдэл 94,364.6 мянган төгрөг байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 296,573.3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд оны эцсийн үлдэгдэл 239,313.1 мянган төгрөг болж 57,260.2 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл / мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага			-
Татаас санхүүжилтын авлага	130,468.5		(130,468.5)
Байгууллагаас авах авлага	58,773.9	50,000.0	(8,773.9)
Хувь хүмүүсээс авах авлага	5,000.0	5,000.0	-
Хувь хүмүүст олгосон зээл	102,330.9	184,313.1	81,982.2
Хувийн хэвшлийн аж ахуй нэгжид олгосон зээл			-
Дүн	296,573.3	239,313.1	-57,260.2

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 77 хувь буюу 184,313.1 мянган төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангийн авлага, 23 хувь буюу 55,000.0 мянган төгрөг нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн авлага байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ЭМТ	130,468.5		-130,468.5	0.0
СХС	102,330.9	184,313.1	81,982.2	77.0
ЕБС	8,773.9		-8,773.9	0.0
ОНХСан	55,000.0	55,000.0	0.0	23.0
НИЙТ ДҮН	296,573.3	239,313.1	-57,260.2	100.00

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сум хөгжүүлэх сангийн авлага оны эхэнд 102,330.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд тайлант онд 119,000.0 мянган төгрөгийн зээл олгож 46,664.8 мянган төгрөгийн зээлийн авлагыг барагдуулж оны эцэст 184,313.1 мянган төгрөгийн зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 394,982.3 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд оны эцсийн үлдэгдэл 60,607.7 мянган төгрөг болж, 334,374.6 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	30,896.6		-30,896.6
Эм боох материал	46,575.3	65.0	-46,510.3
Бичиг хэргийн материал	20,127.7	8,394.6	-11,733.1
Аж ахуйн материал	214,157.6		-214,157.6
Сэлбэг хэрэгсэл	13,382.5		-13,382.5
Түлш, шатах тослох материал			0.0
Барилгын засварын материал	12.0		-12.0
Хүнсний материал	6,098.9		-6,098.9
Бусад хангамжийн материал	50,400.6	49,908.2	-492.4
Мал амьтад	13,331.0	2,240.0	-11,091.0
Нөөцийн бараа			0.0
Дүн	394,982.3	60,607.7	-334,374.6

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 60,607.7 мянган төгрөг болж өмнөх оноос 334,374.6 мянган төгрөгөөр буурсан Ерөнхий боловсролын сургууль, Эрүүл мэндийн төв, хүүхдийн цэцэрлэг, соёлын төв нь улсын төсвийн байгууллага болсонтой холбоотой тухайн төвлөрүүлэн захирагчийн тайланд нэгтгэгдэхгүй болсонтой холбоотой байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	4,848.5	4,560.6	(287.9)	7.5
ЗДТГ	74,962.6	56,047.1	(18,915.4)	92.5
Соёл	24,889.9		(24,889.9)	-
ЭМТ	85,614.6		(85,614.6)	-
ОНХС			-	-
ЕБС	145,685.3		(145,685.3)	-
Цэцэрлэг	58,981.4		(58,981.4)	-
НИЙТ ДҮН	394,982.3	60,607.7	-334,374.6	100.0

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 62,543.2 мянган төгрөгийн бараа материалын 62,543.2 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, нийт хасагдсан 396,917.9 мянган төгрөгийн 315,171.2 мянган төгрөг буюу 79.4 хувь нь шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлттэй холбоотой байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	62,543.2	Хасагдсан	396,917.9
Худалдан авсан	62,543.2	Худалдсан, зарцуулсан	81,299.7
Хандиваар		Шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр	315,171.2
бусад		бусад	447.0

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 7,231,732.1 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд оны эцсийн үлдэгдэл 1,823,805.7 мянган төгрөг болж 5,407,926.4 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	7,144,285.1	1,809,558.7	-5,334,726.4	75.2
Барилга байгууламж, орон сууц	4,833,823.0	546,303.1	-4,287,519.9	30.0
Тээврийн хэрэгсэл	249,124.8	232,864.8	-16,260.0	12.8
Машин тоног төхөөрөмж	864,529.0	161,103.2	-703,425.8	8.8
Тавилга эд хогшил	466,499.2	202,227.5	-264,271.7	11.1
Зам гүүр байгууламж	438,474.3	438,474.3	0.0	24.0
Түүх соёлын дурсгалт зүйл	458.9	0.0	-458.9	0.0
Дуусаагүй барилга байгууламж			0.0	0.0
Номын фонд	51,090.1	300.0	-50,790.1	0.0
Бусад үндсэн хөрөнгө	240,286.0	228,286.0	-12,000.0	12.5
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	87,447.0	14,247.0	-73,200.0	0.8
Программ хангамж	2,229.0	659.0	-1,570.0	0.0
Бусад биет бус хөрөнгө	85,218.0	13,588.0	-71,630.0	0.7
НИЙТ ДҮН	7,231,732.1	1,823,805.7	-5,407,926.4	76.0

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, соёлын төвийн байгууллагууд улсын төсвийн байгууллага болсонтой холбоотой шилжүүлсэн бүтцийн өөрчлөлтөөр 5,469,697.0 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	10,914.8	10,914.8	0.0	0.6
ЗДТГ	1,751,119.8	1,812,890.9	61,771.1	99.4
Соёл	1,811,388.8		-1,811,388.8	0.0
ЕБС	1,202,043.3		-1,202,043.3	0.0
Цэцэрлэг	1,107,382.0		-1,107,382.0	0.0
Эмнэлэг	1,348,883.4		-1,348,883.4	0.0
ОНХСан			0.0	0.0
НИЙТ ДҮН	7,231,732.1	1,823,805.7	-5,407,926.4	100.0

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 61,771.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд үүний 91.9 хувь буюу 56,771.0 мянган төгрөгийг хөрөнгийн үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан нь голлох нөлөө үзүүлж байна

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	61,771.0	Хасагдсан	5,469,697.00
Худалдан авсан	5,000.0	Худалдсан	
Хандиваар	56,771.0	Акталсан	
Шилжүүлэн авсан		Шилжүүлсэн	5,469,697.00
бусад		Бусад	

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 37,826.9 мянга, эцсийн үлдэгдэл 133.5 мянга ба 37,693.4 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	37,826.9	133.5	-37,693.4	100.0
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	15,665.4	133.5	(15,531.9)	100.0
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	21,561.4		(21,561.4)	-
Байгууллагад төлөх өглөг	600.1		(600.1)	-
Хувь хүмүүст өгөх өглөг			-	-
Дүн	37,826.9	133.5	(37,693.4)	100.0

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөр нь 130.5 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд ЗДТГ-ын ажиллагсадтай холбоотой өглөг байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ			-	-
ЗДТГ	8,771.9	133.5	(8,638.4)	23.19
Соёлын төв			-	-
ЕБС			-	-
ЭМТ	28,454.9		(28,454.9)	75.22
ОНХС			-	-

Цэцэрлэг			-	-
СХСан	600.1		(600.1)	1.59
ДҮН	37,826.9	133.5	(37,693.4)	100.0

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 6,173,456.8 мянга, эцсийн үлдэгдэл 1,385,554.9 мянган төгрөг болж, 4,787,901.9 мянган төгрөгөөр төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 12. ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУВЬ ОРОЛЦОО /МЯНГАН ТӨГРӨГ/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,939,703.9	485,100.1	(1,454,603.7)	35.0
Өмч: - Орон нутгийн оруулсан хөрөнгө	1,939,703.9	485,100.1	(1,454,603.7)	35.0
Хуримтлагдсан үр дүн	3,308,572.4	743,027.4	(2,565,545.1)	53.6
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	925,180.5	157,427.4	(767,753.1)	11.4
Дүн	6,173,456.8	1,385,554.9	(4,787,901.9)	100.0

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 4,787,901.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь Ерөнхий боловсролын сургууль, хүүхдийн цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, соёлын төвийн байгууллагууд бүтцийн өөрчлөлтөөр тухайн тайлант нэгтгэгдээгүйтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.10 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2021.12.17-ний өдрийн хуралдаанаар 4/06 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 287,708.6 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 5,000.0 мянга, нийт 287,708.6 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	287,708.6	380,291.1	91,863.3	132.2
ЦХТА рлого /суутган/	118,000.0	77,888.9	(40,111.1)	66.0
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	1,200.0	111.4	(1,088.6)	9.3
Бууны татвар	2,500.0	2,790.0	290.0	111.6
ИОТХ	15,000.0	85,866.9	70,866.9	572.4
Улсын тэмдэгтийн хураамж	2,000.0	10,152.1	8,152.1	507.6
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	40,000.0	29,480.9	(10,519.1)	73.7
Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого	4,000.0	4,537.3	537.3	113.4
Малд ногдуулах албан татвар	59,908.6	55,391.0	(4,517.6)	92.5
Газрын төлбөр	3,600.0	1,555.0	(2,045.0)	43.2
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	9,000.0	9,278.5	278.5	103.1
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	32,000.0	101,380.0	69,380.0	-
ТТАМАТөлбөр	500.0	1,040.0	540.0	208.0
Ашигт малтмалын Нөөц Аш төлбөр		100.0	100.0	0

**Богд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

Бусад татвар		719.2	719.2	
2.Татварын бус орлого	5,000.0	4,530.0	(470.0)	90.6
2.1.Хүү торгуулийн орлого	5,000.0	4,530.0	(470.0)	90.6
Нийт дүн	292,708.6	384,821.1	91,393.3	131.5

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 131.5 хувь буюу 91,393.3 мянган төгрөгөөр давуулан биелүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл иргэний орлого тодорхойлох хуудсаар 70,866.9 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын албан татвар 540.0 мянга, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 69,380.0 мянга, улсын тэмдэгтийн хураамж 8,152.1 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 278.5 мянга, төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна. Харин цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 40,111.1 мянга, үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 1,088.6 мянга, бууны албан татвар 290.0 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 10,519.1 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны орлого 537.3 мянга, малын тоо толгойн албан татвар 4,517.6 мянга, газрын төлбөр 2,045.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна. Энэ нь орлогыг нэр төрлөөр нь биелүүлэх тал дээр тодорхой арга хэмжээ бүрэн аваагүйтэй холбоотой байна.

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод сумын Засаг даргын Тамгын газар 1,000.0 мянган төгрөгийн орлогоос 9,252.8 мянган төгрөгийн орлого орсон байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 34,150.0 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 46,664.8 мянган төгрөгийн орлогыг оруулсан байна.

3.5.11 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 1,287,977.2 мянган төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,208,478.0 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас мянган төгрөгийг 985,479.4 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулж 222,998.6 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Богд сумын Засаг дарга	1,287,977.2	1,208,478.0	79,499.2	93.8
2	70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	69,857.800	62,969.7	6,888.1	90.1
3	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	700.000	474.0	226.0	67.7
4	80815 Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн	6,313.200	6,313.2	0.0	100.0
5	80825 Багийн ИНХ-ын даргын урамшуулал	6,810.000	5,680.4	1,129.6	83.4
6	70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	299,053.300	285,121.9	13,931.4	95.3
7	80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	80,318.000	78,327.6	1,990.4	97.5
8	80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	2,000.000	2,000.0	0.0	100.0
9	80815 Сонгуулийн үр дүнгээр чөлөөлөгдсөн	15,837.600	14,575.7	1,261.9	92.0
10	81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	35,000.000	34,895.4	104.6	99.7
11	81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	20,000.000	19,474.8	525.3	97.4
12	82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	9,000.000	9,000.0	0.0	100.0
13	82310 Гамшгаас сэргийлэх сургалт сурталчилгаа	1,243.100	1,243.1	0.0	100.0
14	71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	58,826.4	52,76.1	6,080.3	89.7

15	71702 Соёл урлаг	75,166.0	74,306.1	859.9	98.9
16	71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	50,550.6	50,259.3	291.3	99.4
17	71802 Ерөнхий боловсрол	178,535.2	167,091.5	11,443.7	93.6
18	70503 Орон нутгийн зорилтот орон оруулалт	18,400.0	18,106.9	293.1	98.4
19	83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	144,373.5	144,293.8	79.7	99.9
20	83405 ОНХС Малын тоо толгойн албан татвар	59,908.6	39,807.6	20,101.1	66.4
21	83406 ОНХС -бусад	21,933.9	20,790.4	1,143.5	94.8
22	72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	134,150.0	121,000.7	13,149.4	90.2
	Нийт дүн	1,287,977.2	1,208,478.0	79,499.2	93.8

3.6 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 2 төсвийн байгууллага, улсын төсвийн 4 байгууллагын орон нутгийн төсвөөс санхүүжих төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн бөгөөд Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2021.12.17-ний өдрийн 4/06 дугаар тогтоолоор нийт 1,347,885.0 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Хүснэгт №14. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	134,408.1	85,188.5	49,219.6
Засаг даргын Тамгын газар	345,947.9	442,776.4	-96,828.5
Сургууль	240,609.4	240,609.4	0.0
Цэцэрлэг	76,249.1	76,249.1	0.0
Эрүүл мэндийн төв	58,826.4	58,826.4	0.0
Соёлын төв	72,122.5	72,122.5	0.0
Сум хөгжүүлэх сан		120,450.0	-120,450.0
Орон нутгийн хөгжлийн сан		251,662.7	-251,662.7
Нийт дүн	928,163.4	1,347,885.0	-419,721.6

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2021.12.17-ний өдрийн 4/06 дугаар тогтоолоор анх 1,347,885.0 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2022.06.10-ний өдрийн 06/02 дугаар тогтоолоор 59,907.8 мянган төгрөгөөр бууруулж 1,287,977.2 мянган төгрөг болжээ.

Нийт зардлын 166,307.4 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 584,811.2 мянган төгрөгийг санхүүгийн дэмжлэгээс, 292,708.6 мянган төгрөгийг сумын орон нутгийн орлогоос, 35,150.0 мянган төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 209,000.0 мянган төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг 581,811.2 мянга, орон нутгийн орлогоос 381,476.1 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс

165,392.7 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 46,674.4 мянга, туслах үйл ажиллагааны орлогоос 9,252.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч 52,994.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН-т төвлөрсөн
ЗДТГ	462,452.0	444,638.4	17,813.6	96.1	26,066.4
ИТХ	83,681.0	75,437.3	8,243.7	90.1	8,253.3
Соёлын төв	75,166.0	74,306.1	859.9	98.9	859.9
Сум хөгжүүлэх сан	134,150.0	121,000.7	13,149.4	90.2	-
Сургууль	178,535.2	167,091.5	11,443.7	93.6	11,443.7
Цэцэрлэг	50,550.6	50,259.3	291.	99.4	291.3
ЭМТ	58,826.4	52,746.1	6,080.3	89.7	6,080.3
ОНХС	244,616.0	222,998.6	21,617.4	91.2	
Нийт дүн	1,287,977.2	1,208,478.0	79,499.2	93.8	52,994.9

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,208,478.0 мянган төгрөг буюу 93.8 хувьтай байгаа нь ЗДТГ-ын урсгал зардлыг 17,813.6 мянга, ИТХ-ын урсгал зардлыг 8,243.7 мянга, орон нутгийн хөгжлийн сангийн зардлыг 21,617.4 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэсэн нь голлох нөлөөг үзүүлж байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 20,887.5 мянга, аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс 1,987.2 мянга, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 8,592.8 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 21,987.7 мянган төгрөгийг зарцуулж 9,479.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 16. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	5,250.0	15,264.1	20,514.1
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,250.0		5,250.0
Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		15,264.1	15,264.1
НИЙТ ЗАРЛАГА	5,250.0	15,264.1	20,514.1
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,088.6	14,177.1	19,265.7
Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	161.5	1,086.9	1,248.4
өсөвт төвлөрүүлсэн	0.0	0.0	0.0

Эх сурвалж: Богд сумын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд сумын орон нутгийн нөөц хөрөнгөнд 35,000.0 мянган төгрөгөөр баталж 34,895.4 мянган төгрөгийг зарцуулж 104.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Сумын Орон нутгийн нөөц хөрөнгөөс оны аваргын шагналд 5,000.0 мянга, Гэгээнтэн лам нарын уул ус тахих, сүсэгтэн олонд ном хуруулах үеийн зардал 1,091.5 мянга, эмэгтэйчүүдийн баярын үйл ажиллагаанд 700.0 мянга, Монгол цэргийн баярын зөвлөгөөний үйл ажиллагааны зардалд 1,010.5 мянга, тэмээчдийн зөвлөгөөн зохион байгуулах 1,349.0 мянга, Сумын 2022 оны ээлжит цэрэг татлаг зохион байгуулахтай холбоотой цэргүүдэд сургалт зохион байгуулах, бөхийн барилдааны шагналын зардал 700.0 мянга, уяачдын наадам зохион байгуулах 1,900.0 мянга, Баянхонгор аймаг үүсгэн байгуулагдсан 80 жилийн ойн баярын тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээний үеэр Баянхонгор аймагт нутгийн уугуул иргэдийг хүлээн авч байрлуулах, гэр бэлтгэн хоолны зардалд 1,000.0 мянга, Аймгийн заан цол хүртсэн Ч.Дашид хүндэтгэл үзүүлэх арга хэмжээний зардалд 2,200.0 мянга, Залуучуудын өдөрлөгийн шагнал хоолны зардалд 1,420.0 мянга, элсэгчдийн ерөнхий шалгалтад сурагчдыг бэлтгэж амжилт гаргасан багш нарт урамшуулал 1,500.0 мянга, ЗДТГ-ын оны аварга шалгаруулах шагналын зардалд 2,000.0 мянга, хүүхдийн баярын үйл ажиллагаанд 200.0 мянга Хүүхдийн Цэцэрлэгийн 2022 оны гимнастикийн аварга анги шалгаруулах тэмцээний шагналд 200.0 мянга, Өсвөрийн жудо бөхийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцох баг тамирчдад дэмжлэг үзүүлэх 300.0 мянга, Аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд түрүүлсэн баг тамирчид улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцоход дэмжлэг 1,500.0 мянга, Аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцох баг, тамирчдад хувцасны зардалд 1,500.0 мянга, нийт 23,771.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-т "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах" гэсэн заалтыг зөрчсөн тул зөрчлийг арилгах зөвлөмж хүргүүлсэн.

3.8 Аудитын гол асуудал

Сумын хөгжлийн төлөвлөгөөнд 8 зорилтын хүрээнд 97 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж 83.4 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт 1,287,977.2 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 1,208,478.0 мянган төгрөгийг зарцуулж, 93.8 хувийн биелэлттэй байна.

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 292,708.6 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 384,821.1 төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлого хувь буюу 91,393.3 мянган төгрөгөөр давж биелсэн боловч 6 нэр төрлийн 58,751.4 мянган төгрөгийн орлого тасарсан ба татварын нэр төрлөөр биелүүлэх зөвлөмж хүргүүлсэн.

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Богд сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 4 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Богд сумын Засаг даргын харьяа 4 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо				Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл					
	Хамрагдвал зохиж	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн		Бүгд	Үүнээс				
			Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан		Зөрчилгүй	Хязгаарлалт тай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан	
ЗДТГ	1	1			1					
ИТХурал	1	1			1					
ОНХС	1	1			1					
СХС	1	1			1					
НИЙТ ДҮН	4	4			4	0	0	0		0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 299,778.0 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 15,991.0 мянган төгрөгийн 6 төлбөрийн акт тогтоож, 282,187.0 мянган төгрөгийн 7 албан шаардлага, 800.0 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өглөө. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №18. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт									
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж		Албан тушаалтанд хариуцлага тооцуулах санал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил												
ИТХурал	1	0					1	0				
ЗДТГ	5	39,693.5			2	4,022.5	3	35,671.0				
ОНХСан	5	256,584.5			4	11,968.5	1	244,616.0				
СХС	0	-										
СТА зөрчлийн дүн	11	296,278.0	-	-	6	15,991.0	5	280,287.0				
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал												
ЗДТГ	1	800.0							1	800.0		
ОНХСан	1								1			
ИТХурал	3	1,900.0					3	1,900				
СХС	0											
Нийцлийн аудитын дүн	5	2,700.0	0	-	0	-	3	1,900	2	800		
Нийт дүн	16	298,978.0	0		6	15,991.0	8	282,187.0	2	800.0		

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэсэн

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй алдаа зөрчлийг санхүүгийн тайлангийн болон нийцлийн аудиттай холбоотой асуудал гэж ангилан үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 296,278.0 мянган төгрөгийн 11 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 2,700.0 мянган төгрөгийн 4 зөрчил тус тус илэрсэн байна.

Зөрчлийг дэлгэрэнгүй байдлаар харуулбал:

Харьяа ТШЗ-ийн байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Д/д	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн /мянган төгрөг/	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт.	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	2	3	4	5	6
Засаг даргын Тамгын газар		40,493.5			
1	Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлаас 2022.10.21-д Түйн долгио ХХК руу эмнэлгийн ариун зөврийн ерөөний засварт 8,000.0 мянган төгрөгийг шилжүүлж зориулалт бусаар зарцуулсан байна.	8,000.0	Албан шаардлага өгөх	Дарга Ня-бо	Б.Бурмаа Х.Пүрэвсүрэн
2	Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс оны аваргын шагнал, эмэгтэйчүүд, Монгол цэргийн баяр, хүүхдийн баяр, Залуучуудын өдөрлөг, тэмээчдийн зөвөлгөөн, Сумын 2022 оны ээлжит цэрэг татлагын сургалт зардал, нутгийн уугуул иргэдийг хүлээн авч байрлуулах, гэр бэлтгэх, ерөнхий шалгалтад сурагчдыг бэлтгэж амжилт гаргасан багш нарт урамшуулал, тэмцээний шагнал зэрэгт захирамжаар зориулалт бусаар зарцуулсан байна	27,671.0	Албан шаардлага өгөх	Дарга Ня-бо	Б.Бурмаа Х.Пүрэвсүрэн
3	Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс ЗДТГ-ын аварга шалгаруулах шагналын зардалд 2,000.0 мянга, Уаячдын наадам зохион байгуулахад 1,900.0 мянган төгрөг зарцуулсан байна.	3,900.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга Ня-бо	Б.Бурмаа Х.Пүрэвсүрэн
4	Бараа үйлчилгээний бусад зардлаас 2022.07.07-д 122.5 мянган төгрөгийн хоолны зардлыг шилжүүлсэн байна.	122.5	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга Ня-бо	Б.Бурмаа Х.Пүрэвсүрэн
5	Тухайн байгууллага нь 2022 оны санхүүгийн талинад бараа материал 56,047.1 мянга, үндсэн хөрөнгө 1,812,890.9 мянга нийт 1868938.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байгаа бөгөөд 2022 оны жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй байна.		Албан шаардлага өгөх	Дарга Ня-бо	Б.Бурмаа Х.Пүрэвсүрэн
6	Нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулалын зардлаас ЗДТГ-ын даргын 2022.05.30-ны өдрийн А/19 дүгээр тушаалаар хүүхдийн баярын өдрийг тохиолдуулан албан хаагчдын хүүхдүүдийн бэлэглэний үнэнд 800.0 мянган төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.	800.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга Ня-бо	Б.Бурмаа Х.Пүрэвсүрэн
ИТХ		1,900.0			
1	Тухайн байгууллага нь 2022 оны санхүүгийн талинад бараа материал 4,560.0 мянга, үндсэн хөрөнгө 10,914.8 мянга нийт 15,474.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийн үлдэгдэлтэй байгаа бөгөөд 2022 оны жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллого хийгээгүй байна		Албан шаардлага өгөх	Дарга Ня-бо	Д.Дандар Х.Пүрэвсүрэн
2	Бараа үйлчилгээний бусад зардлаас Аймгийн заан цол хүртсэн Ч.Дашид хүндэтгэл үзүүлэх арга хэмжээний зардалд 400.0 мянга, 2022.11.02 ж.Баттунгалагт 40 нэмэх тэмцээний үнэнд 200.0 мянган төгрөг, Хичээл практикийн зардлаас 2022.06.30 Э.Эрдэнэчимэгт Баянцагаан суманд болсон ИТХ-ын бүсийн уулзалтын арга хэмжээний оролцооны төлбөрт 200.0 мянга, ардын авьяастан Б.Азбаярт хүндэтгэл үзүүлсэн 100.0 мянган төгрөг тус тус шилжүүлсэн байна.	900.0	Албан шаардлага өгөх	Дарга Ня-бо	Д.Дандар Х.Пүрэвсүрэн
3	Сумын ИТХ-ын нарийн бичгийн даргын 2022.09.22-ны өдрийн А/18 дугаар тушаалаар аймгийн ИТХ-ын даргын баталсан удирдамжийн дагуу зохион байгуулсан "Нутгийн удирдлагын байгууллагын чадавхыг бэхжүүлэх, ажлын уялдаа, хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх, шинэ санаачлага, тэргүүн туршлага судлах" уулзалт аялалын зардалд хичээл үйлдвэрлэлийн зардлаас 2022.09.23-д 1,000.0 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн байна.	1,000.0	Албан шаардлага өгөх	Дарга Ня-бо	Д.Дандар Х.Пүрэвсүрэн
Орон нутгийн хөгжлийн сан		256,584.5			
1	Богд сумын ИТХ-ын 2021.12.17-ны өдрийн 4/06 дугаар малчдад зориулсан сургалт сурталчилгааны зардалд 10,000.0 мянган төгрөг батлагдсан бөгөөд багийн наадам зохион байгуулах зардалд 3,192.6 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн байна.	3,192.6	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга Ня-бо	Д.Дандар Х.Пүрэвсүрэн
2	Сумын ЗДТГ болон сумын төвийн нийтийн эзэмшлийн хог ачуулсаны хөлсөнд 2022.07.27-д 500.0 мянган төгрөгийг иргэн С.Цэвээнхүүд, хог ачуулсаны шатахууны зардалд 1496.4 мянган төгрөгийг Жаргалант Богд ХХК руу тус тус шилжүүлсэн байна. Энэ нь Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх 2022 оны төсөл арга хэмжээнд батлагдаагүй байна.	1,870.9	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга Ня-бо	Д.Дандар Х.Пүрэвсүрэн

3	Сумын Засаг даргын 2022.11.30-ны өдрийн А/124 дугаар захирамжаар "тэмээний баяр зохион байгуулах" арга хэмжээнд 1,000.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.	1,000.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга Ня-бо	Д.Дандар Х.Пүрэвсүрэн
4	Тус сангаас 2022.12.22-д Б.Мөнхбаатарт "ЗДТГ-ын сандалны үнэ"-нд 5.905.0 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн байна.	5,905.0	Төлбөрийн акт тогтоох	Дарга Ня-бо	Д.Дандар Х.Пүрэвсүрэн
5	Орон нутгийн хөгжлийн сангаар хэрэгжсэн хөрөнгө оруулалтын үр дүнд бий болсон хөрөнгийг нягтлан бодох бүртгэлд тусгаагүй сумын ИТХ нь эзэмшигч тогтоогоогүй байна.	244,616.0	Албан шаардлага өгөх	Дарга Ня-бо	Д.Дандар Х.Пүрэвсүрэн
	Нийт дүн	298,978.0			

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 154 мэдээллээс 116 мэдээллийг хугацаанд нь, 22 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 14 мэдээллийг мэдээллийн хугацаа хоцроож, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй байна.

Хүснэгт 19. Шилэн дансны мэдээлэл

д/д	Хугацаа	Төрөл	Мэдээлвэл зохих/удаа	Хугацаанд оруулсан	Хугацаа хоцроосон	Мэдээлээгүй	Хугацаа болоогүй
1	Бүтэн жил	12	12	7	2	1	2
2	Хагас жил	2	2	2			
3	Улирал бүр	2	8	3	4	1	
4	Сар бүр	5	60	49	11		
5	Тухай бүр	6	72	55	5	12	
	Нийт	27	154	116	22	14	2

Эх сурвалж. Богд сумын Засаг даргын шилэн дансны цахим хуудас

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайланд онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг хуулийн хэрэгжилтийг Богд сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад 2,700.0 мянган төгрөгийн 4 зөрчил илэрч 1,900.0 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд албан шаардлага, 800.0 мянган төгрөгийн 2 зөрчилд зөвлөмж өгсөн байна.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 4 алдаа, зөрчил илэрснээс алдаа, зөрчил давтан гаргахгүй байх н 4 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг тооцсон байна. Хэрэгжилт дараах байдалтай байна.

Хүснэгт 20 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлагын хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь Хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Төлбөрийн акт							
Зөвлөмж	2	0	2	0			100.0
Нийт	2	0	2	0			100.0

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Сумын ЗДТГ, ИТХ, соёлын төв, ОНХС, Сум хөгжүүлэх сан хариуцсан нягтлан бодогч Х.Пүрэвсүрэн ажлаа хаяж явснаас шалтгаалж тухайн байгууллагуудыг санхүүгийн тайланг хугацаандаа ирүүлээгүй, ба 2023.03.01-д санхүүгийн тайлангуудыг ирүүлсэн боловч орлого, зарлагын гүйлгээ дутуу санхүүгийн тайлан шаардлага хангахгүй байсан тул Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн ерөнхий нягтлан бодогч санхүүгийн тайланг дахин гаргаж ирүүлсэн болно. Үүнтэй холбоотой дараах асуудлуудыг анхаарах шаардлагатай байна.

- ЗДТГ, ИТХ-ын 10-12 сарын нярвын тайлан болон цалингийн дэлгэрэнгүй цэст, нийгмийн даатгалын мэдээ, шатахууны тооцоог аудитад ирүүлээгүй учир тус сумын санхүүгийн үйл ажиллагаанд аймгийн Санхүү, хяналт, дотоод аудитын газар санхүүгийн хяналт, шалгалт хийх шаардлагатай.
- Тус сумын дээрх байгууллагын нягтлан бодогч нь ажлаа хаяж явсан гэх боловч Улаанбаатар хотоос 2023 оны цалингийн болон зардлын гүйлгээ хийж байгаад аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, Төрийн сангийн хэлтэс анхаарах шаардлагатай байна.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар Богд сумын Засаг даргын санхүүг ийн нэгтгэсэн тайланд 46,541.7 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс алдаа зөрчил давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмж хүргүүлээ.

4.2.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Төсвийн орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 1,088.6 мянга, бууны албан татвар 290.0 мянга, малын тоо толгойн албан татвар 4,517.6 мянга, газрын төлбөр 2,045.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна

Өгсөн зөвлөмж: Татварын орлогыг нэр төрлөөр нь биелүүлж зөвлөмжийг хүргүүлэв.

2. Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Богд сумын ЗДТГ-ын үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй япон улсын тусламжаар өгсөн нэг бүр нь 6,000.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй 2 ширхэг мотор биетээр байхаар дутагдсан байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 67 дугаар зүйлийн 67.1 дэх "Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн эрх баригч нь өмч хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтын

байдалд өдөр тутам тавих дотоодын хяналтыг зохион байгуулж, түүний үр дүнг төрийн өмнө хариуцна”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.6 дахь “Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах” гэсэн заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Дутагдсан хөрөнгийг хууль хяналтын байгууллагад өгч шийдвэрлүүлэх зөвлөмжийг хүргүүлэв.

3. Хууль журмын хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 154 мэдээллээс 116 мэдээллийг хугацаанд нь, 22 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 14 мэдээллийг мэдээллийн хугацаа хоцроож, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны тухай хуулийг хэрэгжүүлж, мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд хугацаанд нь бүрэн мэдээлэх

4.2.2 Албан шаардлага

Илрүүлэлт

1.Сумын төсөвт байгууллагууд санхүүгийн тайлан болон сумын төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 дэх, 8.9.2 дахь цаглаварт хугацаандаа Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлээгүй болно.

Мөн сумын ЗДТГ нь санхүүгийн тайланд төрийн сангийн дансны 63,874.8 мянган төгрөгийн орлого, зарлагын гүйлгээ нэмэлт санхүүжилтийн дансны 1,957.2 мянган төгрөгийн орлого, зарлагын гүйлгээг дутуу бүртгэсэн, 2022 оны 10-12 сарын 81,626.4 мянган төгрөгийн цалин НДШ-ийн зардлыг нягтлан бодох бүртгэлд тусгаагүй, сумын ИТХ нь санхүүгийн тайланд төрийн сангийн дансны 3,437.1 мянган төгрөгийн орлого, зарлагын гүйлгээ зөрүүтэй, нэмэлт санхүүжилтийн дансны 3,574.1 мянган төгрөгийн орлого, зарлагын гүйлгээ дутуу бүртгэсэн зөрчил илэрлээ

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1. "Төсвийн шууд захирагч улирлын төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа улирлын эхний сарын 15-ны дотор гаргаж харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид, жилийн төсвийн гүйцэтгэл, санхүүгийн тайланг дараа оны 01 дүгээр сарын 25-ны дотор төрийн аудитын байгууллагад хүргүүлж, аудит хийсэн санхүүгийн тайланг 02 дугаар сарын 25-ны дотор харьяалагдах дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлэх", 15 дугаар зүйлийн 15.1.1. "Шаардлагатай мэдээлэл, баримт бичгийг хэлбэрээс нь үл хамааран шалгагдагч этгээд, аудитад хамрагдагч болон холбогдох бусад байгууллага, албан тушаалтнаас тогтоосон хугацаанд, үнэ төлбөргүйгээр гаргуулах, хуулбарлаж авах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-т нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ. 14.4.1. "Аж ахуйн бүх ажил гүйлгээ", 14.4.2. "Бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага", 14.4.3. "Аж ахуйн үйл ажиллагааны санхүүгийн эх үүсвэр", 14.4.5. "Бүх орлого", 14.4.6. "Бүх зардал" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Сумын ЗДТГ-ын төсвийн захирагч Б.Бурмаа, сумын ИТХ-ын төсвийн захирагч Д.Дандар, соёлын төвийн эрхлэгч Г.Тунгалаг нарт хуулийн дагуу хариуцлага тооцох албан шаардлагыг сумын Засаг даргад хүргүүлж байна.

Илрүүлэлт:

1.Богд сумын ЗДТГ, ИТХ-ын 10-12 сарын нярвын тайлан болон цалингийн дэлгэрэнгүй цэст, нийгмийн даатгалын мэдээ, шатахууны тооцоог аудитад ирүүлээгүй.

2. Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 2022 онд 9 хүнд 119,000.0 мянган төгрөгийн зээл олгосон байгаа бөгөөд оны эцэст 184,313.1 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй гэж санхүүгийн тайланд тусгагдсан ба аудитаар тус сумын ЗДТГ-ын Хөдөө аж ахуй хариуцсан мэргэжилтнээс сум хөгжүүлэх сангийн судалгааг удаа дараа холбогдон авсан боловч тайлант хугацаанд төлөгдсөн зээл, зээлийн хүүгийн орлого, гарсан зардлын дүнтэй таарахгүй байна.

3. Богд сумын орон нутгийн төсөвт байгууллагууд хариуцсан нягтлан бодогч нь ажлаа хаяж явсан гэх боловч Улаанбаатар хотоос цалингийн болон зардлын гүйлгээ хийж байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.1. "Шаардлагатай мэдээлэл, баримт бичгийг хэлбэрээс нь үл хамааран шалгагдагч этгээд, аудитад хамрагдагч болон холбогдох бусад байгууллага, албан тушаалтнаас тогтоосон хугацаанд, үнэ төлбөргүйгээр гаргуулах, хуулбарлаж авах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 дэх "Үнэн зөв байх", 20 дугаар зүйлийн 20.2 дахь "Ерөнхий нягтлан бодогч дараах үүрэг хүлээнэ", 20.2.3. дахь "Холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах" 20.2.9 дэх "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага болон санхүүгийн тайлан хэрэглэгчдийг цаг хугацаанд нь үнэн, зөв мэдээллээр хангах ажлыг зохион байгуулах" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Аймгийн Санхүү төрийн сангийн хэлтэст Богд сумын орон нутгийн төсөвт байгууллагуудын 2022 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд аймгийн Санхүү хяналт, дотоод аудитын албаар хяналт шалгалт хийлгэх, тус сумын санхүүгийн албыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангах албан шаардлагыг хүргүүлэв.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 06 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Тав. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо
Богд сумын ЗДТГ-ын үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй япон улсын тусламжаар өгсөн нэг бүр нь 6,000.0 мянган төгрөгийн өртөгтэй 2 ширхэг мотор биетээр байхаар дутагдсан байна.	1	12,000.0					1	0		
Сумын төсөвт байгууллагууд санхүүгийн тайлан болон сумын төсвийн Ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 дэх, 8.9.2 дахь цаглаварт хугацаандаа Төрийн аудитын байгууллагад ирүүлээгүй	3	0							3	0
Сумын ЗДТГ, ИТХ, соёлын төв, ОНХС, Сум хөгжүүлэх сан хариуцсан нягтлан бодогч Х.Пүрэвсүрэн ажлаа хаяж явснаас шалтгаалж тухайн байгууллагуудыг санхүүгийн тайланг хугацаандаа ирүүлээгүй, ба 2023.03.01-д санхүүгийн тайлангуудыг ирүүлсэн боловч орлого, зарлагын гүйлгээ дутуу санхүүгийн тайлан шаардлага хангахгүй байна	1	244,790.3			1	244,790.3				
Дүн	5	256,790.3			1	244,790.3	1	0	3	0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 1,088.6 мянга, бууны албан татвар 290.0 мянга, малын тоо толгойн албан татвар 4,517.6 мянга, газрын төлбөр 2,045.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна	1	0					1	0
Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 154 мэдээллээс 116 мэдээллийг хугацаанд нь, 22 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 14 мэдээллийг мэдээллийн хугацаа хоцроож, 2 мэдээллийн хугацаа болоогүй байна.	1	0					1	0
Дүн	1	0					2	0

_____оОо_____